

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

3. Coniugis morte gaudentium exempla.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45686

mores asperi, morbosi, incompositi, barbari. Haud enim *patrum Pitheci* ubique locum habet; quod, ut in historicis *Suida* refertur, in proverbum abiit. Ille enim *cominenter cum uxore iurgans*, coram amicis pepigit, se neque verberare, neque vapulare, neque mordere, neque morderi; neque mulierem capillis trahere, neque ab ea barbâ trahi velle. Rusticus fuit, qui, defuncta uxore, solantibus diceret: uxorem inuitam, se non inuito, mortuam esse. Caussam rogatus, respondit, diuturni admodum coniugij toto tempore, nunquam se idem cum coniuge sensisse, nisi quod aliquando, ardente domo, vterque prius inde euadere contenderit. Aliam olim fuisse, aiunt, neque frugi, neque opera proba feminam, mariti ingratis plerag, omnia acitantes. & morosam toties atq, iurgiosam, quoties nihil ex animi sententia imperitabatur. Usam forte venisse, ut ad vorticosum amnem egressa, & eadem prolapsa aquis mergeretur. Ea re confestim domum perlata, vulgatoq, coniugis funere, maritus composito ad maestitiam vultu, querulus accurrere, de loco, deq, letho scitari. Erant qui homini ad extremum flumen deducto satisfecere. Et nimirum hoc loci, inquit, fatale domus tua est precipitium. Enimvero hic calamitosus ille ciuitatis; miserum se, & arduosum dicere; uxorem sibi, quam viuus non posset, certe mortuam reposcere, & sacrum Nouemial optare. Sed qui spectaculo aderam, ei animum sufficere, operamq, insisterunt in coniuge scrutanda promittere. Accipit viduus conditionem, indeq, aduersa ripa instituit ultimas retro scaturigines legere, si qua cadauer ex aquis emersum pateret. Id alij conspicati, & in risum effusi, eam vero luculentam dicitant esse stultitiam, quando nihil contra torrentem agi, sed omnia secundo amne ferri insuessent. Quo ille conuitio nihil sanè per motus, sibi omnium vni aiebat de indole, atque ingenio femina compertum exploratumq, esse: eam, quoad vixerat, semper in vetitum niti solitam, neque dum, tamen mor-tuam, eos mores desitura: sibi indubie certum persuasumq, esse, illam proinde (secius multo ac alias res) in aduersum flumen niti.

Talem nacti uxorem utique optant multi non solum in, præterfluente mergi, sed etiâ in mare Creticum portari. Hinc inter Alpes, non nemo fertur, coniuge sua, inter extremos dolores, cum morte proxima luctante, tibiam arripuisse, & chorea læ-

III.

rea latissimæ modulos incinuisse. Mirantibus, & increpantibus ac cessare iubentibus dixit: Wir seynd mit Grewden zusamen kommen/so wöllen wir auch in Grewden von einander scheiden. Hoc est, *Cum gaudio nuptias celebravi, cum gaudio etiam exequias celebrabo*, vt vltima primis conueniant. Hoc est, quod in Græcis epigrammatis ille maritus queritur, se in toto matrimonio suo, tantum duas felices lætasque horas habuisse,

Καὶ μίαν ἐν θαλάμῳ, καὶ μίαν ἐν θανάτῳ: Fecit igitur ei
Letitiam primam thalamus, tumulusq; secundam.

Sæpius audiui, vxorem cuiusdam grauiiter ægrotantem, in tam profundum somnum lapsam, vt ab omnibus pro mortua habita, in capulum imponeretur, atque iam etiam efferretur. In funebri pompa, cum baiuli incautiùs festinarent, sandapilam, in quodam flexu plateæ, ad angulum domus, impegerunt. Concusso vehementer feretro, quæ intus iacebat excitata ad se redijt, & inde etiam ad maritum. Non potuit illam domo excludere, licet optaret, sub monte, cum Encelado, sepultam. Postquam autem aliquamdiu denuò vnà vixerunt, coepit vxor denuò ægrotare, ex quo morbo verè defuncta est. Funere iam processuro viduus baiulos ad se vocatos seriò monuit, vt iuxta flexum plateæ funus portarent, diligenter attenderent, ne feretro ad angulum domus denuò offenso, vxorem quoque denuò excitarent. Quæ siue historia est, siue fabula, satis tamen indicat, optari potius à multis coniugij solutionem, quàm *indissolubilitatem*. Ego sanè arcularium noui, qui peste correptus, vxore eadem lue infecta, singulis pænè horis, interrogauit: An vxor sua nondum defuncta esset? Tandem vbi illi nunciatum est, vixisse vxorem; iam igitur, inquebat, & ego libenter è vita discedam, dummodo illa, non superuiuat. Vnica igitur hora elapsa, eam secutus est. Quò? nescio, timeo. Et hic ipse tamen, dum mentio fieret apud alios, nunquam solebat de vxore sua malè loqui, neque audiebatur cum illa litigare. Quid optasset, si habuisset litigiosam? aut qualis illa fuit, cuius in dialogismo, hoc circumfertur epigramma? HEVS VIATOR, MIRACVLVM. HIC VIR ET VXOR NON LITIGANT. QUI VIVIS NON DICO, AT IPSA DICAM. HIC DEBRIVS EBRTVS

ME EBRIAM NVNCVPAT. NON DICO AMPLIVS. HEV Vxor,
ETIAM MORTVA LITIGAS! Quid quòd multi, nisi in propin-
quo mortem sponsæ esse sperarent, ne nuptias quidem celebra-
rent? Notum est illud, de eo, qui idcirco vxorem duxit, quia
tussit: speravit enim tussim esse bonæ rei nunciam, hoc est,
vetulam citò morituram, & aurum relicturam. His igitur ta-
libus omnibus *insolubilitas* matrimonij quia molestissima est,
*non modo hanc ipsam rem necessitatem dicemus, sed pœnam & sup-
plicium,* ait S. Chrysofomus.

S. Chryf. lib.
de Virginit.
cap. 43.
IV.

Hæc est obiectio, quæ vulgo, & novas vxores optantibus,
tædio antiquarum, persuadet, non *bonum, sed malum matrimo-
nij esse ac dici debere inseparabilitatem.* Qua de causâ, non C.
Caligula modò, apud Suetonium & Xiphilinum, sicut Mem-
mium Regulum cœgit, vt Lolliam Paulinam vxorem suam
dimitteret, sibiq; desponderet, ita & eandem rursùm, pari le-
uitate repudiavit, sed alij hodie etiam multi, vt suprâ dixi,
vxores mutant, sicut equos, aut domos; & migrant de vna ad
alteram: sed reluctante conscientia, repugnante Paulo, ira-
scente Deo. His igitur respondeo, multis sanè malè esse, quòd
non possint à coniugibus separari: sed quæro, num id malum
ex coniugio, an ex coniugibus proueniat? Si ex coniugio, cur
boni coniuges, tam ægrè separantur? Cur nihil timent magis,
quàm ne mors, aut alius infelix casus eos diuellat? Ex quo
clarum est, coniugio culpam non esse tribuendam. Tribuen-
da est igitur coniugibus: quibus si, suâ culpâ, malè est, cur
Deum accusant coniugij institutorem, & iustum temeritatis
punitorem? Vt enim nihil dicam de desertoribus suæ vocatio-
nis, de quibus suprâ memini, illud iterum iterumque mo-
nendum est, imprudenter capta plerumque infelicitè finiri.
Quàm temerariè non pauci vxores ducunt; quàm sine vllâ de-
liberatione, sine consilio, ne parentibus quidem interrogatis,
se in nuptias coniiciunt? Vna ebrietas, chorea vna, vnum
munusculum, vnus annulus, vnus oculus, vnus nucus sponfos
facit. Quam nunquam antea viderunt; cuius sermones, mo-
res, opes nunquam explorauerunt, eam, quæ ex itinere in ho-
spitio diuertit, & de fenestra vinulè salutavit transeuntem,

Yyy leuicu-